

Ismo Kokko 1.5.2026 Kotka

Hyvät vappukansa, arvoisat toverit!

Haluaisin mielelläni aloittaa vappupuheeni kertomalla hyviä uutisia Suomesta. Haluaisin kertoa, että ihmisten turvallisuuden tunne on kasvanut, että työttömyys on vähentynyt ja uusien työpaikkojen määrä kasvanut. Haluaisin kertoa, että lapsiperheköyhyyden ehkäisemiseen on tehty toimenpiteitä, ja että hyvinvointiyhteiskuntamme turvaverkot kantavat ja ikäihmisistä pidetään huolta.

Haluaisin kertoa, että talouskasvu on vihdoinkin alkanut, että luottamus ja usko ovat palautuneet, että synkät pilvet Suomen yltä ovat siirtyneet muualle. Mutta valitettavasti en näitä uutisia teille tänäkään vappuna pääse kertomaan.

Orpon-Purran hallitus on kolmen vuoden ajan tehnyt päämäärätietoisesti työtä pienituloista suomalaista, järjestäytyntä työntekijää ja työttömäksi joutunutta vastaan. Suomalaista sopimusyhteiskuntaa on romutettu tällä hallituskaudella ennennäkemättömästi. Elinkeinoelämän Keskusliitto ja Suomen Yrittäjät ovat saaneet hallituksen avustuksella sellaisia selkävoittoja, joita ei ennen ole työmarkkinoilla nähty.

Sosiaaliturvaa on heikennetty, köyhimmiltä on leikattu, työsuhdeturvaa on romutettu, mielipiteenvapautta on rajoitettu ja isäntävaltaa työmarkkinoilla on kasvatettu. Leikkausten vaikutusarviot ovat karut: sosiaaliturvaleikkaukset pudottavat noin 31 000 lasta köyhyysrajan alle.

Vastoin annettuja vaalilupauksia, Suomeen ei ole syntynyt 100 000 uutta työpaikkaa. Sen sijaan meillä on nyt noin 50 000 työpaikkaa vähemmän kuin kolme vuotta sitten. Suomen työttömyystilanne on Euroopan huonoin.

Siis koko Euroopan huonoin.

Vastoin vaalilupauksia julkisen velkaantumisen kasvua ei ole taitettu, vaan valtio ottaa velkaa tänä vuonna lisää noin 12 miljardia euroa. Tällä hallituskaudella yhteensä enemmän kuin koskaan Suomen historiassa. Viimeistään hallituksen äskettäinen kehysriihi paljasti, että hanskat ovat pudonneet ja kasvanut velkaongelma jätetään tuleville päättäjille.

Sen sijaan, että Suomeen olisi rakennettu hartiavoimin talouskasvua, hallitus on käyttänyt vähäisen liikkumavaransa suurituloisten ja suuryritysten veronalennuksiin. Yli 100 000 euroa vuodessa ansaitsevat saivat kuluvalle vuodelle veronalennuksena lahjaksi pari tuhatta euroa per sierainpari. Duunarin veroalen jäädessä pariin kymppiin.

Politiikka, jossa varakkaita kannustetaan veroalein ja pienituloissa lyödään kepillä, on kestänytöntä. Siitä on inhimillisyys kaukana.

Hyvät kotkalaiset!

Vappu on työn juhla. Vappu on solidaarisuuden juhla.

Ja Kotkassa vappu on aina ollut myös satamakaupungin juhla. Kotka on rakennettu työn varaan. Meren, sataman, teollisuuden ja kuljetuksen varaan. Sen varaan, että täällä on tehty työtä aikaisin aamulla, myöhään yöllä ja usein kovissa oloissa. Kotka ei ole syntynyt kabineteissa. Kotka on syntynyt käsillä – ja työllä.

Ilman kotkalaista työtä Suomi ei vie, Suomi ei tuo, eikä Suomi liiku.

Siksi on oikein ja kohtuullista, että juuri täällä puhutaan työn arvosta.

Hyvät kuulijat!

Ay-liike on syntynyt tarpeesta – ei mukavuudesta.

Ammattiyhdistysliikettä ei perustettu siksi, että elämä olisi liian helppoa. Se perustettiin siksi, että työ oli liian raskasta, liian vaarallista ja liian epävarmaa. Täällä Kotkassa tiedetään, että työ ei saa tappaa, työ ei saa köyhdyttää, työ ei saa olla yksipuolista sanelua.

Työn arvostus on palautettava ja vappu onkin oikea päivä sanoa ääneen se, mikä joskus unohtuu: Kaikki työ on arvokasta. Ei vain se työ, joka tehdään valoisten toimistojen sisällä.

Vaan myös se työ, jota tehdään laiturilla pakkasessa, ratin takana öisellä tiellä. Vuoroissa, joissa ei ole varaa virheisiin

Ammattiyhdistysliikkeen tehtävänä on puolustaa tätä työtä – joka päivä, ei vain vappuna.

Panokset työelämän ja työmarkkinoiden kehitykselle ovat kovat. Ennen kuin elinkeinoelämän kanssa voidaan aloittaa puhtaalta pöydältä, on suomalaista sopimista tasapainotettava ja oikeistohallituksen näyttämää suuntaa muutettava.

Me ay-liikkeessä haluamme kehittää suomalaista työelämää oikeasti ja aidosti yhdessä. Yhdessä työnantajapuolen ja työntekijäpuolen kesken. Ei niin, että kulloinkin hallitus hakee yksipuolisia voittoja omien intressiryhmiensä vaatimuslistasta. Me tarvitsemme Suomeen vakautta ja ennustettavuutta. Vain ne tuovat Suomeen luottamusta ja toivoa, jotka ruokkivat kipeästi kaipaamaamme kasvua.

Ostovoiman kasvu luo uskoa kuluttajille. SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen jäsenet ovat palkankorotusten parhaat takaajat. Ay-liike olemme suurin syy sille, että lisäeurot kilahtavat lähes jokaisen tavallisen palkansaajan tilille.

Kiltisti pyytämällä ei näitäkään kolmen vuoden, lähes kahdeksan prosentin, korotuksia saatu, vaan ihan vaatimalla jokaista euroa vaadittiin. Työntekijä voi ajaa omia etujaan kahdella helpolla ja tehokkaalla tavalla: 1) liity oman alasi ammattiliittoon ja 2) äänestä joka ikisissä vaaleissa.

Seuraaviin eduskuntavaaleihin on aikaa alle vuosi. Juuri julki tulleen Elinkeinoelämän valtuuskunnan EVAn kyselyn mukaan kaksi kolmasosaa suomalaisista on tyytymättömiä kokoomuksen, perussuomalaisten, RKP:n ja kristillisdemokraattien hallitukseen.

Yli 60% vastaajista näkee, että hallitus ei tosissaan yritä ratkaista suurtyöttömyyden ongelmaa, ja että yhteiskunnallinen levottomuus lisääntyy sen johdosta.

Suomi tarvitsee suunnanmuutoksen ja jos olet samaa mieltä, on ratkaisu äänestää ensi kevään eduskuntavaaleissa muutoksen puolesta. Jolleivät duunarit äänestä, on selvää, että sama linja kuin nytkin, jatkuu seuraavatkin neljä vuotta.

Vuoden päästä vappuna haluamme varmasti todeta, että Suomen suunta todellakin muuttuu!

Hyvät vapun juhlijat,

Duunarin suuri ylpeys on aina ollut ammattitaito. Oma osaaminen on tuonut leivän pöytään ja sitä on ylläpidetty ja kehitetty, pääosin omalla ajalla. Myös sivistys on aina ollut arvossaan. Ilman sivistystä ei voi toimia aktiivisesti yhteiskunnassa ja tehdä sitä paremmaksi.

Nykyinen hallitus on nähnyt kouluttautumisen monilta osin turhaksi menoksi ja on iskenyt saksensa aikuiskoulutukseen. Aikuiskoulutustuki on lakkautettu, ammatillisesta koulutuksesta on leikattu ja vapaa sivistystyö lähes romutettu.

Työnantajat tarjoavat työntekijöilleen entistä vähemmän mahdollisuuksia kehittää osaamistaan ja sitä kautta työpaikan tuottavuutta. Vaarana on, että koulutuksesta tulee vain hyvätuloisten etuoikeus ja palaamme ajassa yli 100 vuotta taaksepäin. Työnantajien on turha huutaa osaaajapulaa, jos he eivät ole valmiita investoimaan yhtään olemassa olevien työntekijöiden osaamiseen.

Yhtälailla kun nykyinen työntekijä tarvitsee osaamisen päivitystä, tarvitsevat nuoret pääsyn työmarkkinoille. Kesä on tulossa ja uutiset kertovat meille, ettei kesäharjoittelumahdollisuuksia juurikaan ole. Suurimman huomion lienee kerännyt Puuilo, joka kertoo saaneensa yli 20 000 kesätyöhakemusta. Heistä 400 valittiin, joka on noin kaksi prosenttia.

Tähän meidän täytyy saada muutos. Suomi nousee suosta osaavien työntekijöiden avulla. Teknologiset muutokset, tekoälyn nopea kehittyminen, koskettavat kaikkia. Osaamisen kehittämisen pitää olla kaikkien oikeus varallisuudesta riippumatta.

Eriyisesti matalasti koulutettujen osaamista pitää kehittää. Työnantajien pitää kantaa myös oma vastuunsa eikä ulkoistaa sitä yksilölle ja valtiolle. Aikuiskoulutustuen tuen tilalle tarvitsemme jatkuvan oppimisen tuen, joka

mahdollistaa duunarin toimentulon opiskelun aikana. Työttömien opiskelu pitää vapauttaa ja heitä pitää tukea osaamisen kehittämisessä.

Hyvä vappukansa!

Suomeen on pesiytynyt häpeällinen maan tapa. Kyse on työntekijöiden hyväksikäytöstä. Hyväksikäyttö kohdistuu etenkin maahanmuuttajiin ja nuoriin. Pahimmillaan töitä tehdään orjamaaisissa oloissa. Täällä meillä Suomessa, länsimaisessa oikeusvaltiossa. Viimeaikaisia esimerkkejä on valitettavasti lukuisia.

Työperäinen hyväksikäyttö pitää yksiselitteisesti lopettaa. Se ei lopu toivomalla, vaan teoilla. Sanktioita pitää kasvattaa. Valvontaa eri tasoilla on lisättävä. Olemme ammattiyhdistysliikkeenä esittäneet lukuisia kertoja lukuisia eri toimenpiteitä, joilla tästä ilmiöstä päästään eroon.

Tällä hetkellä pelotevaikutus väärin toimiville on olematon ja sanktiot aivan liian pienet. Otetaan esimerkki. Työntekijälle maksetaan tahallisesti liian pientä palkkaa. Työnantaja jää tästä kiinni. Sanktio on, että hän joutuu maksamaan työntekijälle sen palkan, joka alun perin olisi hänelle kuulunut. Väärinkäyttäjät nauravat matkalla pankkiin.

Olemme esittäneet alipalkkauksen kriminalisointia. Olemme esittäneet ryhmäkanneoikeutta ammattiliitoille. Olemme esittäneet viranomaisresurssien ja toimivaltuuksien kasvattamista. Olemme esittäneet hankintalain täsmentämistä ja tilaajavastuun laajentamista. Listaa voisi jatkaa vaikka kuinka. Kyse on poliittisesta tahdosta. Kyse on ihmisarvosta, reilusta kilpailusta ja oikeudenmukaisuudesta. Näin ei voi jatkua. Poliitikot, hoitakaa hommanne, niin meidän ei suomalaisina tarvitse enää hävetä.

Lopuksi,

Yhteenvetona vielä muutama asia, joilla Suomea viedään jatkossa eteenpäin.

1. Työmarkkinatasapaino on palautettava. Järjestäytyneet työntekijät ja työnantajat sopikoot keskenään pelisäännöt, ilman että poliitikot pistävät näppejään sekaan.
2. Silmitön leikkaaminen on lopetettava, nyt kun yhteisestä hyvinvoinnista on vielä jotain pelastettavissa. Suomen talouden tasapainottaminen vaatii ennen kaikkea talouskasvua sekä verotuksen säätämistä tarvittavalle tasolle. Turhat veroalelahjat on lopetettava ja jokaisen osallistuttava.

3. Näpit irti eläkkeistä. Jokainen maksettu työeläkemarkka tai -euro on myöhennettyä palkkaa, joka yhteisellä sopimuksella on maksettu eläkepäiviä varten. Eläkelupauksesta on pidettävä kiinni sekä nuorten että varttuneiden ikäluokkien osalta.
4. Epätoivon, epäluulon ja riidan kylväminen on lopetettava. Suomeen on saatava päättäjiä, jotka pystyvät tarjoamaan positiivista tulevaisuutta. Ei saksia, ei keppiä, eikä maalittamista. Positiiviseen tulevaisuuden näkymään tarvitaan luottamusta, ja se lähtee meistä jokaisesta.
5. Käyttäytykäämme toisiamme kohtaan ystävällisesti ja arvostavasti. Niin kasvokkain kuin erityisesti sosiaalisessa mediassa. Hävettää oikein ajatella, minkälaisen kuvan pahimmillaan annamme lapsille ja nuorille some-alustoilla.

Ystävällisen ja arvostavan käyttäytymisen voi aloittaa heti, esimerkiksi toivottamalla vierustoverille oikein hyvää vappua, kuten minäkin nyt teille toivotan:

Oikein iloista ja rentouttavaa työn juhlan päivää!